

na Sygn. akt I C 700/16

POSTANOWIENIE

Dnia 20 marca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny

Przewodniczący Sędzia Sądu Rejonowego Andrzej Lubowiecki

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2017 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa K. B., A. C. (1) i A. C. (2)

przeciwko A. C. (1)

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną wobec wierzyciela

postanawia

1. umorzyć postępowanie w sprawie;

2. zasądzić od pozwanej A. C. (1) solidarnie na rzecz powódek K. B., A. C. (1) i A. C. (2) kwotę 1.282 zł (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów sądowych oraz kwotę 4.834 zł (cztery tysiące osiemset trzydzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

W dniu 25 kwietnia 2016 r. powódki K. B., A. C. (1) i A. C. (2) złożyły pozew przeciwko A. C. (1) rozprawy, o uznanie czynności prawnej, tj. umowy darowizny nieruchomości dokonanej na rzecz pozwanej przez małżonka pozwanej - dłużnika powodów E. C., za bezskuteczną wobec wierzyciela. Powódki wniosły o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu. Odpis pozwu został doręczony pozwanej w dniu 18 października 2016 r. (k. 64).

Po wyznaczeniu rozprawy, w piśmie z dnia 23 lutego 2017 r. powódki cofnęły pozew, wskazując iż w dniu 24 października 2016 r. pozwana spełniła świadczenie wskazane w żądaniu pozwu, bowiem uchyliła się od skutków prawnych oświadczenia woli z powodu błędu i wraz z E. C. uzgodniła treść księgi wieczystej nieruchomości z rzeczywistym stanem prawnym, w ten sposób, że ten ostatni jest właścicielem nieruchomości (wypis aktu notarialnego k. 70 - 72).

W piśmie z dnia 16 marca 2017 r. pozwana wyraziła zgodę na cofnięcie pozwu. Wniosła o obciążenie powódek kosztami procesu. Wskazała, że przed otrzymaniem odpisu pozwu nie miała wiedzy o zamiarze skierowania sprawy do Sądu, w szczególności nie wezwano jej do spełnienia żądania wskazanego w pozwie. Stwierdziła, że w trakcie sądowego postępowania o alimenty, dłużnik oferował przeniesienie na powódkę A. C. (2) udziału w prawie własności nieruchomości, na co ta nie wyraziła zgody. Pozwana uznała zatem, że nie dała powodu do wytoczenia powództwa. Na wypadek jednak, gdy Sąd uznał za zasadne obciążenie pozwanej kosztami procesu, wniosła o zastosowanie art. 102 k.p.c. Wskazała, że nie wystarcza jej środków jedynie na skromne utrzymanie. Stwierdziła, że otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w kwocie 2.200 zł, a na dojazdy do pracy wydaje około 300 zł. Ma na utrzymaniu dzieci w wieku 7, 13 i 18 lat. Mąż pozwanej otrzymuje świadczenie emerytalne w kwocie 441 zł, po potrąceniu 317,85 zł z tytułu egzekucji alimentów. Pozwana ponosi koszty utrzymania wymagającego remontu przedwojennego domu.

Sąd zważył, co następuje.

Cofnięcie pozwu jest skuteczne, bowiem zostało dokonane zgodnie z treścią art. 203 § 1 k.p.c. Przepis ten wskazuje, że pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczeniem się roszczenia - aż do wydania wyroku. Z przepisu tego wnosić należy a contrario, iż po rozpoczęciu rozprawy pozew może być cofnięty także za zezwoleniem pozwanego, a oświadczenie takiej treści pozwana złożyła.

W ocenie Sądu czynność powodów jest dopuszczalna, gdyż nie jest sprzeczna z prawem, zasadami współżycia społecznego oraz nie zmierza do obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.). Uznać należy zatem, że powódki cofnęły pozew ze skutkiem prawnym.

Zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c., Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął pozew ze skutkiem prawnym. Wobec powyższego, na podstawie tego przepisu oraz § 2 art. 355 k.p.c., Sąd postanowił jak w punkcie 1 sentencji.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2 sentencji.

Z całokształtu okoliczności sprawy wynika, że pozwana przegrała sprawę, o tym bowiem, kto sprawę wygrał decyduje ogólny i obiektywny wynik postępowania. Istotne jest, iż w piśmie z dnia 23 lutego 2017 r. powódki wskazały, że cofnięcie pozwu nastąpiło z powodu spełnienia przez pozwaną w toku postępowania żądania pozwu, z ogólnego wyniku sprawy wynika zatem, że powódki osiągnęły cel, który zakładały wytaczając powództwo, zmierzające do umożliwienia egzekucji świadczeń alimentacyjnych.

Nietrafne jest twierdzenie pozwanej, iż nie dała ona powodu do wytoczenia powództwa. Okoliczność, iż w sprawie o alimenty dłużnik zaoferował jednej z powódek przeniesienie prawa własności udziału w nieruchomości, nie wypełniało zobowiązania wynikającego z obowiązku alimentacyjnego, wszakże nie dotyczyło pozostałych powódek, a nadto obowiązek ten wyrażony jest w pieniądzu, nie zaś w formie rzeczowej. Przeniesienie prawa własności udziału nie wypełniałoby zatem obowiązku alimentacyjnego, który polega na dostarczeniu środków utrzymania.

Przedmiotem żądania pozwu jest uznanie czynności prawnej za bezskuteczną wobec wierzyciela (art. 527 k.p.c.). Sposób realizacji żądania określa art. 531 k.p.c., stwierdzając że uznanie czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela następuje w drodze powództwa. Nietrafny jest zatem zarzut pozwanej, iż powódki winny ją najpierw wezwać do spełnienia świadczenia, wszakże istotą skargi pauliańskiej nie jest nakazanie powrotnego przeniesienia prawa własności rzeczy na dłużnika, lecz umożliwienie prowadzenia egzekucji z majątku osoby, która osiągnęła korzyść z czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela. Cel ten może zostać osiągnięty wyłącznie w drodze powództwa, zatem uprzednie wezwanie powódek do spełnienia żądania nie byłoby celowe.

Okoliczność, iż pozwana po doręczeniu jej odpisu pozwu uchyliła się od skutków prawnych umowy darowizny nieruchomości otrzymanej od dłużnika, nie wypełnia żądania pozwu. Czynność ta zależała była wyłącznie od jej woli i stanu wiedzy o błędzie dotyczącym umowy darowizny, na co powódki nie miały wpływu.

Nie danie powodu do wytoczenia powództwa upoważnia sąd do obciążenia powoda kosztami procesu tylko wtedy, gdy pozwany uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu (art. 101 k.p.c.). Mimo, że pozwana przy odpowiedzi na pozew przedłożyła wypis aktu notarialnego zawierający uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli i oświadczenie o uzgodnieniu treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, co faktycznie umożliwia powódkom prowadzenie egzekucji przypadających im wierzytelności, to jednak wymaga zauważania, że treść aktu notarialnego nie odpowiada żądaniu pozwu. Nie zostały zatem spełnione wszystkie przesłanki wskazane w art. 101 k.p.c.

Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Odstąpienie od obciążania strony przegrywającej sprawę kosztami procesu poniesionymi przez jej przeciwnika procesowego jest możliwe jedynie w wypadkach szczególnie uzasadnionych, tj. wówczas, gdy z uwagi na okoliczności

faktyczne konkretnej sprawy zastosowanie ogólnych zasad odpowiedzialności za wynik procesu byłoby sprzeczne z zasadą słuszności. Podstawą do takiej oceny może być zachowanie się strony w procesie, jak i jej sytuacja pozaprosesowa (stan majątkowy, szczególna sytuacja zdrowotna i życiowa), przy czym zła sytuacja finansowa, stanowiąca podstawę do zwolnienia strony od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, nie wyczerpuje sama w sobie przesłanek zastosowania art. 102 KPC, a przepis ten, z uwagi na swój szczególny charakter, nie może być wykładany rozszerzająco i wyklucza uogólnienie (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - I Wydział Cywilny z dnia 9 czerwca 2016 r., I ACa 88/16, L.)

Sytuacja majątkowa pozwanej nie uzasadnia stwierdzenia, że zaistniał szczególnie uzasadniony wypadek, dający możliwość zastosowania art. 102 k.p.c. Z oświadczenia pozwanej zawartego w piśmie z 16 marca 2017 r. wynika, że pracuje, osiągając stałe wynagrodzenie. Stały, choć pomniejszony o spłatę zobowiązań alimentacyjnych, dochód osiąga także małżonek pozwanej. Pozwana nie wskazała, że przysługuje jej świadczenie na jedno dziecko w wysokości 500 zł z tytułu realizacji programu "Rodzina 500 plus". Wysokość uzyskiwanego dochodu na rodzinę, przy uwzględnieniu także trojga dzieci pozwanej pozostających na jej utrzymaniu, nie uzasadnia uznania go za wysoki, jednakże nie daje podstawy stwierdzenia, że sytuacja pozwanej jest szczególna. Taka sytuacja zachodzi w przypadku osób w ogóle nie osiągających dochodu lub osób chorych, które nie uzyskują żadnych świadczeń. Sytuacja powódki jest wprawdzie trudna, jednakże typowa dla rodzin wychowujących dzieci.

Wobec powyższego, kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c., Sąd zasądził od pozwanej solidarnie na rzecz powódek koszty procesu, na które składa się uiszczona przez powódki opłata 1.282 zł, koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 34 zł i wynagrodzenie pełnomocnika powódek w stawce podstawowej, ustalone zgodnie z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804). § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2016, poz. 1667), zmieniającego z dniem 27 października 2016 r. powołane wyżej rozporządzenie z 22 października 2015 r., stanowi, że do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować i zakreślić.
2. Doręczyć odpisy postanowienia pełnomocnikowi powódek i pozwanej, z pouczeniem o zażaleniu.
3. Doręczyć pełnomocnikowi powódek odpis pisma pozwanej z 16 marca 2017 r.
4. Przedłożyć akta z wpływem lub po 30 dniach.

T., dnia 20 marca 2017 r.